

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
Uredništvo
celoletno 100 Din
za inozemstvo 100 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirani
pisma se ne sprejemajo — Uredništvo
telefon šte. 50, upravnštva šte. 325

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglasi
nad 45 mm višine
po Din 2.50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
dneva po prazniku

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 — Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.350 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Uzunović vrnil kralju mandat.*

AFRONT NIKOLE PAŠIČA PROTI UZUNOVIČU. — UZUNOVIČ PREKINIL POGAJANJA Z DEMOKRATSKO ZAJEDNICO IN VRNIL KRALJU MANDAT. — NOVO VLADO NAJ BI SESTAVIL NIKOLA PAŠIČ, KI NAJ SI S TEM ZASIGURA ČASTEN ODHOD IZ POLITIČNEGA ŽIVLJENJA. — ZA N. PAŠIČEM NAJ PRIDE M. TRIFKOVIČ. — KRALJ BO ZAENKRAT KONZULTIRAL NAČELNIKE PARLAMENTARNIH KLUBOV. — STALIŠČE OZJE OPOZICIJE: VOLIVNA VLADA! — RADIČEVCI SO ZA KONCENTRACIJSKI KABINET. — SAMOSTOJNI DEMOKRATI IZKLIJUČENI IZ VSAKE KOMBINACIJE.

VLOGA DR. NINČIČA.

Belgrad, 9. dec. (Izvirno). Potem ko je kralj po demisiji g. Uzunoviča sestavo vlade poveril zopet g. Uzunoviču, ne da bi se konzultiral s šefi parlamentarnih klubov, in se je g. Uzunović, da sestavi novo vladu brez radičevcev, obrnil na Ljubo Davidoviča, se je izvršil nenadni preokret. Medtem namreč, ko se je Demokratska zajednica posvetovala o predlogih g. Uzunoviča, ne da bi prišla do definitivnih sklepov, je prinesla »Politika« izjavo, katera se je predstavljala kot komunikacija Pašičeve skupine in v kateri se je reklo, da vse, kar Uzunović dela, dela na lastno odgovornost, za kar radikalni klub, ki je dal Pašiču svobodne roke za vodstvo strankarske taktike in reševanje sedanje krize, ne prevzema nobene odgovornosti. Na to je g. Uzunović seveda pogajanja z Demokratsko zajednico prekinil. Na seji radikalnega kluba, ki je za tem sledila, je sicer g. Pašić vtis omenjenega komunikacije v »Politiki« skušal omiliti, v stvari pa je podal take izjave, iz katerih se je razvidelo, da se z g. Uzunovičem ne sklada in je v tem oziru imel za seboj večino kluba. Jasno je bilo, da je Nikola Pašić hotel s tem opozoriti mandatarnja krone, da končna beseda o razpletu krize leži v rokah predsednika radikalne stranke. Nikola Uzunović je to pravilno razumel in iz tega izvajal edino možno konsekvenco, da namreč svoj mandat kralju vrne.

Belgrad, 9. decembra (Izv.) Danes ob pol 12 dopoldne je odšel Uzunović v dvor in vrnil kralju poverjeni mandat za sestavo vlade. Ko je odhajal iz dvora, so ga časniki prosili za obvestilo o položaju. Uzunović je naglasil, da je kralju vrnil mandat in dodal: »Vrnil sem ga iz razlogov, ki so vam znani, in zato, da bi se po širokih konzultacijah zvedelo za mišljenja in da bi se vse stvari postavile na pravo mesto. Zelo verjetno je, da se bo o dosedanjem poteku konzultacij izdal komunikacija, da se bo široki javnosti dala možnost, da presoja položaj in politiko.«

Takoj nato je Uzunović obiskal Pašiča, ki je nanj čakal v predsedniški sobi narodne skupščine. Za časa avdience je radikalni klub čakal na Uzunovičevo vrnitev. Po Pašičevi želji pa se je seja radikalnega kluba odgodila, ker ni bilo mogoče stopiti pred klub z jasnimi položaji.

Ob 1 je Pašić odšel iz skupščine. Časniki so ga vprašali: »Gospod predsednik! Kaj je novega?« Pašić je odgovoril: »Nič!« »Kaj je z vladjo?« Pašić: »Bit će vlada!« Na vprašanje, ali misli on sprejeti sestavo nove vlade, je odgovoril, da se to ne more reči.

V diplomatskih krogih se mnogo govori o tem, da bi imel Nikola Pašić sestaviti novo vladu. Ta vlada bi bila kratkotrajna in bi pomenila za Pašiča časten odhod iz političnega življenja. Po kratkem predsedovanju bi se Pašić umaknil in potem bi bil njegov naslednik Marko Trifković.

Belgrad, 9. decembra (Izv.) Za danes sklicana seja radikalnega kluba se ni vršila. Ko je Pašić zvedel, da je šel Uzunović na dvor, je odgodil klubovo sejo. Kdaj bo sejo sklical, se ne ve.

V političnih krogih se misli, da je kriza v polnem teku. Uzunović je pogojno dobil mandat, da skuša razširiti koalicijo tudi na Demokratsko zajednico. Sedaj se nahaja v popolni krizi in sledilo bo konzultiranje načelnikov parlamentarnih skupin v dvoru. Misli se, da bo prvi pozvan v avdienco Nikola Pašić kot predsednik najmočnejše parlamentarne skupine. Za njim Ljubo Davidović, Pavle Radić in ostali načelniki skupin.

Vsi parlamentarni klubi so zelo vznemirjeni in z velikim interesom pričakujejo daljnega razvoja položaja.

Popoldne se je vršila seja načelnikov opozicije. Po seji so izdali kratek komunikacije o reševanju krize. V njem naglašajo temeljni zunanji in notranji politični položaj. Sedanja vlada ni, kakor bi bilo potrebno, sposobna in krepka vlada. Vlada bi morala imeti

* O poteku krize do 8. t. m. glej situacijsko poročilo na 2. strani.

avtoriteto. Takšno avtoriteto pa mora imeti samo vlada, za katero se bo izreklo ljudstvo. Vlada se mora naslanjati na večino, ki se bo izvolila v svobodnih volitvah. Zato so načelniki opozicije mnenja, da je treba iti na svobodno volitve. Volivno vladu naj dobi v roke opozicijski blok brez Pribečevića, ki skupaj s Pašičem ni spoštoval svobode.

Belgrad, 9. decembra. (Izv.) Stjepan Radić je na vprašanje časnika, ali bi sodeloval v vladi, katero bi sestavil Nikola Pašić, odgovoril: »Ako bi Pašić dobil mandat, jaz z njim ne sodelujem. Še so drugi radićli. Dokler je Pašić pod anketo, ne more biti predsednik vlade. To bi pomenilo roganje. Isto bo, mislim, rekel Davidović.«

Na vprašanje, ali je resnična vest, da se dela na pobotanju med Pašičem in Radićem, je Radić odgovoril:

»Vse bi mogel pričakovati, da se mi v Belgradu pripeti, toda da bi kakšen list napisal kaj takšnega, tega nisem pričakoval!« (Radić misli na nek članek, ki ga je danes objavila »Pravda« in v katerem se trdi, da dela Radić na to, da bi se pobotal s Pašičem.) »To je nesramnost. »Pravda« je Ninčičev list, to je dal on napisati. Pri tem položaju nam je treba pameti, ne pa intrige. Napisali so tako, kot da sem jaz prosil Pašiča, da me sprejme. On pa da je odbil, rekoč: Sedaj večerjam. S tem si je sedaj minister Ninčič nad svojim grobom dal napisati zelo lep napis. Ne samo, da je napravil to, kar je napravil v zunanji politiki z Albanijo, ampak sedaj še intriguje v notranji politiki.«

Belgrad, 9. decembra. (Izv.) Padec vlade je Stjepana Radića silno potrl. Zaprle se je v stanovanje Pavla Radića in ne sprejema nikogar, razen svojih ljudi. Po Belgradu padajo šaljive opombe, da se je Radić spet skril v luknjo. Ko je bil pozvan na dvor, se je pojavil na ulici v spremstvu s Pavlom Radićem, ki ga mora brzdati, da ne bi dajal izjav. Njegovi poslanci se strašno boje, da ne bi spet izrekel kakšne neumnosti, ki bi mu pokvarila postojanke pri razpletu krize.

Belgrad, 9. decembra. (Izv.) Radićevci so za koncentracijski kabinet, ker se boje, da ne bi zleteli iz kombinacije ter naglašajo, da bi bil najboljši izhod iz sedanjega položaja koncentracijska vlada.

Belgrad, 9. dec. (Izv.) Davidović in Spaho sta danes obiskala dr. Korošca in ga obvestila o poteku pogajanj. Davidović je obvestil dr. Korošca o tem, da se danes sploh ni sestel z Uzunovičem in naglasil, da stoji Uzunović na stališču, da je treba najprej razčistiti razmere v radikalnem klubu in šele potem pričeti s pogajanj z drugimi strankami, ki bi sodelovale z radikali. Davidović je od Uzunoviča prejel pismo, v katerem mu sporoča, da se ne more z njim sestati, ker je spremenil svoj sklep in sklenil kralju vrniti mandat.

Belgrad, 9. dec. (Izv.) Pri razpletu sedanje krize vzbujajo pozornost, da nihče ne omenja samostojnih demokratov. Izgleda, da gredo vse skupine za tem, da Pribečevićovo skupino popolnoma osamijo.

Belgrad, 9. dec. (Izv.) Ko je dr. Ninčič odhajal iz narodne skupščine, so ga časniki vprašali, ali je res, da bo on sestavil novo vladu. Dr. Ninčič je izjavil: »Komaj sem čakal, da sem se osvobodil tega položaja. Sedaj nočem sprejeti nobenega drugega.« »Vi hoste zunanji minister v novi vladi?« so ga vprašali časniki. Ninčič je odgovoril: »Moja ostavka je resna. Mislim se umakniti radi odmora in zdravljenja.«

ANGLEŠKE OBTOŽBE PROTI RUSIJI IN NEMCIJI.

London, 9. decembra. (Izv.) »Manchester Guardian« že par dni priobčuje odkritja, ki naj bi dokazala, da sta sovjetska Rusija in nemško državnoobrambno ministrstvo sporazumno delala na oborožitve raznih nemških nacionalističnih bojnih organizacij. Pozornost vzbujajo, da nemški merodajni krogi doslej niso podali odločnega in jasnega dementija.

Mogočen odmev jugoslovansko-italijanskega spora.

FRANCIJA Z NAMI!

Pariz, 9. dec. Vsa francoska javnost brez izjeme se z največjim zanimanjem udeležuje razprav o jugoslovansko-italijanskemu sporu zaradi tiranskega pakta. Ta dogodek je potisnil v ozadje celo zanimanje za ženevska pogajanja. Vsi listi soglasno ugotavljajo, da je tiranski pakt dokaz italijanskih napadalnih namenov. Merodajni krogi izražajo resno skrb zaradi s tem nastalega nevarnega položaja na jugovzhodu Evrope. Zatrjuje se, da se zapadne velesile prizadevajo, da odvrnejo Jugoslavijo od morebitnih prenapetih korakov. — »Temps« zagotavlja, da se bodo zahteve jugoslovanske vlade po vzpostavi ravnoteže na Balkanu, ki ga je tiranski pakt prekršil, tudi vpoštevale.

Pariz, 9. dec. »Temps« piše, da pomenja tiranski pakt prikrito diktaturo nad Albanijo in prihaja do zaključka, da mora biti v sedanjem sporu tudi Grčija z Jugoslavijo solidarna. Nobena balkanska država ne more mirno gledati, ko Italija na jugovzhodu Evrope prevzema vlogo Avstroogrske in uvaja politiko, ki negira neodvisnost balkanskih držav. — »Ere Nouvelle« opozarja na notranjo zvezo med sedanjim italijanskim zasedanjem Albanije in svoječasnno zasedbo Bosne in Hercegovine po Avstroogrski. Berlinski kongres, ki je Avstroogrski zasedbo poveril, je položil iskro, ki je kasneje vnela svetovno vojno. — »Quotidien« ugotavlja, da je Mussolini zadnje mesece napel ves machiavelizem, da bi izoliral Jugoslavijo. Fašistična Italija je prevzela v Evropi vlogo bivše Avstroogrske. — Sauerwein piše v »Matin«u, da postane Albanija po tiranskem paktu vazal Italije. Zanimivo je, kar poroča »Echo de Paris«. List piše, da so Anglija, Francija, Italija in Japonska že dne 9. novembra 1921 podpisale pogodbo, v kateri so priznale Italiji vojaški interes na ohranitvi sedanjih meja Albanije in ji celo dovolile, da te meje v slučaju potrebe tudi brani z orožjem. Jugoslavija je tedaj vložila protest na Društvo narodov, a brez uspeha.

London, 9. dec. »Manchester Guardian«, »Westminster Gazette«, »Morning Post« in drugi tukajšnji listi obširno pišejo o jugoslovansko-italijanskem sporu. Soglasno ugotavljajo, da pomenja italijansko-albanska pogodba prikrit protoktorat nad Albanijo. Bati se je, da se razvije jadransko vprašanje še enkrat v vsem svojem obsegu.

Berlin, 9. dec. »Deutsche Allg. Zeitung« piše, da pomenja tiranski pakt prikriti italijanski protoktorat nad Albanijo. S tem bi postala Italija končnoveljavno gospodarica na Jadranu. Belgrad je odgovoril s ponovnim naslonom na Francijo. — Stresemannova »Tägliche Rundschau« piše, da ni gotovo, če se ni so albanski politiki, ko so se v izgravanju ene svoje sosede nasproti drugi oklenili Italije, zelo zmotili.

PRESENEČENJE V ITALIJI.

Rim, 9. dec. Fašistične kroge je izredno neugodni odmev, ki ga je vzbudila v vsej Evropi pogodba z Albanijo, očividno docela presenetil. Prav posebno pa je zbolel odstop Ninčičev in cele jugoslovanske vlade, ki si ga tolmačijo kot napoved popolnega preokreta v jugoslovanski zunanji politiki. Listi so prvi dan pisali o »bolestnem presenečenju« in zadrževali, da albanski pakt nikakor ni naperjen proti Jugoslaviji. Nato pa so se fašistovska glasila vrgla proti Franciji, češ da ona hujska v Belgradu, da bi napeljala vodo na svoj mlin. »Giornale d'Italia« pravi, da se je sedanji preokret v jugoslovanski zunanji politiki začel pripravljati, odkar je prišel v Francijo na krmilo Poincaré. Francija si hoče osvojiti kontrolo nad politiko srednje in južne Evrope; Mala antanta naj bi bila njeno orodje ne samo proti Nemčiji, marveč tudi proti Italiji. Predno je prišel znova na krmilo Poincaré, se je g. Ninčič mogel obotavljati, da bi podpisal politično pogodbo s Francijo brez predhodnega sporazuma z Italijo, danes ne več.

Ženevsko zasedanje.

Ženeva, 9. dec. Svet Društva narodov je imel 7. t. m. popoldne dve seji, eno javno, drugo tajno. Ob navzočnosti zastopnikov vseh dežel, ki je meje na Bolgarijo, se je pretresalo vprašanje o bolgarskem begunskem posojilu v znesku 10 milijonov funtov. Vprašanje je topot toliko napredovalo, da se bo na prihodnjem zasedanju Društva Sveta najbrže končnoveljavno dovolilo. — Predlog norveške delegacije glede uvedbe novega volivnega sistema za volitve nestalnih članov Sveta je bil dan vladam v vpogled. — Vprašanje o pokritju stroškov za komisarija Društva narodov v Gdanskem se je odkazalo kontrolni komisiji. — V tajni seji so izvolili enega japonskega zastopnika v komisijo za duševno sodelovanje in enega italijanskega zastopnika v opijsko komisijo.

V večeršnji seji Sveta je poročal dr. Beneš o resoluciji, sprejeti na zadnjem zasedanju Društva narodov, glede odnosov med arbitražnim sodstvom, vernostjo in mirno ureditvijo mednarodnih sporov. Sprejel se je sklep, ki opozarja države, da je Svet Društva narodov pripravljen, da posreduje pri sklepanju pogodb, ki naj služijo vzpostavitvi zupanja in varnosti.

Dalje je dr. Beneš poročal v delih razorožitvene komisije. Kljub vsemu pospešenju se razorožitvena konferenca ne bo mogla sklicati pred prih. zasedanjem Sveta. Sprejeli so sklep, da se konferenca o splošni omejitvi oboroževanja skliče čim najpreje.

Ženeva, 9. decembra (Izv.) Na današnji seji Sveta društva narodov se je sklepalo o veliki mednarodni razorožitveni konferenci, ki bi se naj vršila še pred septembrom 1927. Vendar se je vnela v Svetu o tem vprašanju živahna diskusija in se v splošnem domneva, da ne bo mogoče sklicati mednarodne razorožitvene konference pred l. 1928.

Ženeva, 9. decembra. (Izv.) Danes popoldne se je vršila seja poslaniške konference v Parizu. Na današnji seji bo poslaniška konferenca mogla ugotoviti, ali je Nemčija izpolnila svoje dolžnosti. Konferenca bo predvsem sklepala o terminu, do kdaj se naj ukine medzavezniška kontrolna komisija. Kot datum ukinitve se imenuje 15. januar ali fe-

bruar 1927. Nadalje bo morala poslaniška konferenca ugotoviti, ali je Nemčija sprejela investigacijski načrt na podlagi nekaterih dodatnih pripomb. Poslaniška konferenca ne morda do sobote končala svoje delo.

Ženeva, 9. decembra. (Izv.) Briand in Stresemann sta imela danes daljši razgovor. Dobila sta se pri seji nemške delegacije.

Francoska kompromisna formula.

Pariz, 9. dec. »Petit Journal« objavlja kot kompromisno formulo za rešitev kontrolnega in investigacijskega vprašanja sledeče tri točke: 1. Sedanja vojaška kontrolna komisija naj se v najkrajšem času odpokliče. Nemčija mora obljubiti, da bo zadnjim zahtevam poslaniške note v najkrajšem zadostila. 2. V bodoče naj se poveri vojaška kontrola v vojaško izpraznjenem renskem pasu posebnemu odboru. To posebno komisijo sestavijo države, ki so podpisale locarnski pakt; komisija stoji izven okvira Društva narodov. 3. Za ostalo Nemčijo naj se uporabi investigacijski program Društva narodov.

»Matine« ugotavlja, da nemško-francosko zbliževanje na gospodarskem polju neprestano napreduje. Tudi ostali listi pišejo spravljivo.

Konference med zunanjimi ministri v Ženevi.

Ženeva, 9. dec. V torek dopoldne sta imela Vandervelde in Stresemann daljši pogovor. Iz tega se sklepa, da resnevs spornih vprašanj ugodno poteka.

Briand je imel pogovor z dr. Benešem in Zaleskijem.

Veliko zanimanje je vzbudil prihod generalnega tajnika poslaniške konference v Parizu, Massignija, ki pa še ni prinesel odločilnega izreka konference glede vprašanja, v koliko je Nemčija zadostila razorožitvenim pogojem. A prav od tega izreka so odvisni končni sklepi sveta glede ukinjenja vojaške kontrole. Massigni je podal Briandovo obširno poročilo ter se nato takoj vrnil v Pariz.

Po seji Sveta so se v torek zvečer sešli peteri zunanji ministri: Briand, Chamberlain, Stresemann, Vandervelde in Scialoja na skupno konferenco.

Velik vtis Ninčičevega odstopa v Zenevi.

Zeneva, 9. dec. V torek dopoldne je Briand sprejel jugoslovanskega poslanika v Bernu, Jovanovića, ki je obenem stalni zastopnik Jugoslavije pri Društvu narodov. Jovanović je Brianda naznanil, da je dr. Ninčič podal ostavko. Brianda je vest izredno osupnila; izrazil je upanje, da bo dr. Ninčič tudi v novi vladi prevzel zunanji resort.

Jugoslovanski italijanski spor zaradi Albanije vzbuja splošno izredno veliko pozornost; smatra se kot velika nevarnost za novoviran razvoj mednarodne mirovne politike.

Nemško-italijanska razsodišna pogodba sklenjena.

Zeneva, 9. dec. Med Stresemannom, ki ga je pri pogajanjih podpiral dr. Gauß in Scialoja se je dosegel glede italijansko-nemške arbitražne pogodbe popoln sporazum. Ratifikacija se odgodi do prve politične prilike.

Nemški krogi naglašajo, da nemško-italijanska pogodba nima nikakega tajnega političnega ozadja in da spada enostavno v vrsto pogodb, ki temelje na locarnski politiki. Ponovno vest o nameravanem sestanku med Stresemannom in Mussolinijem označujejo kot brez vsake podlage.

Sestanek zastopnikov Male antante.

Zeneva, 9. decembra. (Izv.) Včeraj so se tu sestali zastopniki Male antante, da se posvetujejo glede položaja, nastalega po objavi tiranskega pakta.

Francoski ukrepi na italijanski meji.

Pariz, 6. decembra. (Zakasnelo.) Vsi današnji listi poročajo o velikem gibanju vojaških čet in prevažanju vojnega materiala proti italijanski meji. »Oevre« poroča, da je v pristanišču v Nizzu zasidranih več transportnih ladij in trije podmorniki. V Nizzu je dospel oddelek oklopnih voz. Prefekt v Nizzu je pozval prebivalstvo, naj ostane mirno, ako se pripete resni dogodki. Vse to se nanaša na morebitni fašistovski napad.

Pariz, 9. decembra. (Izv.) »Echo de Paris« piše, da niso črnosrajčniki Mussoliniju več pokorni. Fašisti upirajojo tik francoske meje vojaške vaje na morju in kopnem. Francija je radi tega storila potrebne korake, da se zavaruje. Na meji krožijo francoske mejne straže; križarke in podmorniki so pripravljene; bataljon pehote je bil takoj odposlan na Korziko.

Albanški parlament tiranskega pakta ne ratificira?

Pariz, 9. decembra. Po semkaj došlih vestih iz Tirane je zelo verjetno, da albanški parlament tiranskega pakta spričo neprijaznega odmeva, ki ga je v Evropi in zlasti v Jugoslaviji vzbudil, ne bo ratificiral.

Izid volitev na Madjarskem.

Budimpešta, 9. decembra. (Izv.) V torek so se vršile volitve v 108 volivnih okrajih. V 53 okrajih vladni kandidati sploh niso imeli konkurentov. Toda tudi v vseh ostalih okrajih so zmagali vladni kandidati ter ni prodrli niti en opozicionalec. Socialni demokrati so izgubili vse mandate; propadel je tudi grof Andrassy. — V Vacovu je došlo do spopada z orožniki ter sta bili dve osebi ubiti.

Budimpešta, 9. decembra. (Izv.) Na podlagi doslej znanih volivnih rezultatov je dobila vladna stranka 83 mandatov, vladni naklonjena narodno-krščanska gospodarska stranka 12 mandatov, probujajoči se Madžari 1 mandat in opozicija 2 mandata. V treh volivnih okrožjih se vrše ožje volitve, iz štirih pa volivni izidi še niso znani. V Budimpešti sami se bodo nadaljevale volitve prihodnji torek.

Budimpešta, 9. decembra. (Izv.) V nadaljnjih 15 okrožjih je zmagala vladna stranka; le v Nemeidelu je zmagal nadstrankarski Wackler proti vladnemu kandidatu. V Kunszentklosu se še vrše ožje volitve.

Budimpešta, 9. dec. (Izv.) Spričo znanih volivnih rezultatov je vladna stranka pridobila 8 mandatov, narodno-krščanska gospodarska stranka 4 mandate, nadstrankarji pa en mandat. Največ so brez dvoma izgubili pri sedanjih volitvah soc. demokrati, ki so prišli ob 4 mandate. Združene levčarske stranke so izgubile 3 mandate, probujajoči se Madžari tudi 3 mandate, legitimisti pa enega.

FRANCOSKA ZBORNICA ZA ZMANJŠANJE VOJAŠKIH KREDITOV ZA PORENJE.

Pariz, 9. decembra. (Izv.) Zbornica je na današnji seji odklonila predlog socialistov, da se krediti za vojaške posadke v Porenju zmanjšajo, s 324 proti 205 glasovom.

ZAUPNICA ANGLEŠKI VLADI.

London, 9. decembra. (Izv.) Spodnja zbornica je odklonila predlog zastopnikov delavske stranke, da se izreče vladi nezaupnica s 393 glasovi proti 131. Liberalci so se glasovanja vzdržali.

ZELEZNISKA NESREČA V MANDŽURIJI.

Pariz, 9. dec. (Izv.) Kakor poroča »New-york Herald« iz Mukdena, je prišlo na južno-mandžurijski železniški progi do železniške nesreče, pri kateri je bilo 25 oseb ubitih in 54 oseb ranjenih.

Kritični dnevi v Belgradu.

Belgrad, 8. decembra 1928.

KRAH POLITIKE SPORAZUMA.

Politika »narodnega sporazuma« je doživela popoln polom. Zgrajena na kapitulaciji, izsiljeni od zaprtje Stjepana Radića, na medsebojnem nezaupanju in neiskrenosti, tudi ni mogla roditi boljših sadov. Skoraj poldrugo leto je za konsolidacijo naše države izgubljeno. Ne samo izgubljeno, prineslo nam je razočaranja in velike neuspehe na vseh straneh. In v zunanji in v notranji politiki je šlo vse rakovo pot, gospodarsko pa smo skoraj na robu propada. Polom te politike je bil stalno na dnevnem redu in vprašanje ostavke vlade Radić-Uzunovićeve je bilo stalno odprto. Zato dogodki, ki se zadnje dni odigravajo v Belgradu, niso mogli nepričakovano in skoraj nikogar niso mogli presenetiti. Razmerje med obema koaliranimi strankama že od vsega začetka ni bilo tako, da bi moglo dajati nade na prijateljsko sodelovanje v splošno korist. Stalni napadi in medsebojno blatenje ter obrekovanje se zdi, da je bil glavni program pokojne vladne koalicije. Pa tudi v strankah samih je vladalo tako razpoloženje, da je moralo priti do razčiščenja teh nezdruživih razmer.

Italijansko-albanški pakt, katerega značaj smo v našem listu že dovolj naglasili, je dal samo poslednji sunek nesposobni in delatenzmojni vladi g. Nikole Uzunovića.

DEMISIJA ZUNANJEGA MINISTRA.

Tekom svojih posvetovanj z gg. dr. Korošcem, Ljubo Davidovičem in Vojo Marinkovičem je g. dr. Momčilo Ninčič poskusil rešiti svojo omajano pozicijo. Vključ očevidnemu dejstvu neuspeha svoje štirilicne uprave nad našo zunanjo politiko, se je g. dr. Ninčič vseeno prizadeval prepričati voditelje opozicije o potrebi njegovega nadaljnjega obstanka na tem važnem mestu, češ, da bi demisijska zunanjega ministra v danem položaju bila od gotovih strani lahko proglašena tudi za neuspeh celokupne naše državne politike, kar da bi škodovalo ugledu naše države v tujini. Voditelji kakor tudi javnost so pa bili drugega mišljenja. Zato je g. dr. Ninčič od vseh strani dobil isti odgovor: demisionirajte! Ni torej gospodu dr. Ninčiču preostajala druga pot. Njegovi naporji v nasprotnem pravcu so ostali brez uspeha in v ponedeljek, 6. t. m., ob 11. uri zvečer je g. dr. Ninčič časniskarjem dal izjavo, da je podal ostavko, da je ostavka sprejeta in da jo je motiviral pismeno: »Vodil sem politiko, ki sem jo smatral, da je najboljša za našo državo in na medsebojno določenih temeljih, ki sem se jih jaz s svoje strani držal ves čas svoje uprave v zaupanem mi ministrstvu. Poslednje dni pa se je zgodilo nekaj, kar je omajalo prepričanje, na katerem sem gradil svojo politiko.«

Iz teksta se jasno vidi priznanje, da je dosedanja politika, zgrajena na slabih nogah zaupanja v prijateljstvo Italije, doživela polom in se pokazala kot nepravilna. Ker pa za politiko svojega resora ni odgovoren samo dotični minister, marveč celokupna vlada, in ker pride to tembolj v poštev pri tako važnem resoru kakor je vodstvo zunanje politike, je bilo vsakemu jasno, da ne more ostati samo pri ostavki zunanjega ministra, nego da je treba pričakovati ostavke celokupne vlade. To tem preje z ozirom na ostale že navedene momente.

Sama ostavka zunanjega ministra pa se lahko smatra tudi kot spretna poteza radikalnih ministrov, da preprečijo ostro kritiko svojega dosedanjega delovanja ali bolje rečeno nedelovanja na seji radikalnega kluba, ki je bila sklicana za naslednji dan.

OSTAVKA CELE VLADE.

Že v prvih jutranjih urah naslednjega dne, 7. t. m., so se radikalni ministri zbrali v predsedništvu vlade. Po kratkem posvetovanju so nujno pozvali v predsedništvo vlade tudi Radićeve reprezentante v vladi. Na tej seji je prišlo do soglasnega sklepa, da odstopi celokupni kabinet z motivacijo, da se solidari- zira s svojim kolegom, zunanjim ministrom. To motivacijo so posebno goreče podpirali in navdušeno sprejeli radićevski ministri, ker bi s tem njihov umik dobil znatno blažjo in do gotove mere celo simpatično obeležje. Niso pa pri tem pomislili, da bo ravno taka motivacija znatno poostрила krizo in da bi samo naglaševanje zunanje političnega momenta moglo imeti celo težje posledice. Ni čudno, če je kmalu potem bivši predsednik v svoji izjavi časnikarjem tudi sam prišel od tega spoznanja in v prvi vrsti kot vzrok za demisijo svojega kabineta navedel notranje težkoče, in še posebej naglasil, da je bilo popolnoma nemogoče vsako sodelovanje z radićevci, ki jim je podtakal nelojalnost in nerazumevanje za velike probleme, pred katere je bila vlada postavljena. S tem je radićevcem zadal težak udarec in jim dal kvalifikacijo, ki se je mora sramovati tudi poslednji politik. S tem seveda pa ni uspel, da zmanjša odgovornost radikalov. Ne da bi se spuščali v oceno sposobnosti g. Puclja in drugih radićevcev, moramo poudariti, da so radikalni v isti meri, če ne še več, soodgovorni za današnje težko stanje v državi. V radićevcih so imeli najcenejše in najbolj poslušne pomagače. Z njimi so mogli delati, kar so hoteli, in odvisno je bilo od vlade, kakšno bo to delo. Kakšno je in kake so rezultati, to vidimo vsi. G. Uzunović in z

njim radikalna stranka te soodgovornosti in glavne krivde ne moreta oprati s sebe s tem, da jo valita na rame že itak preveč obremenjenih radićevcev.

Z ozirom na ostavko so bile skupščinske seje odložene. Pač pa se je še isto dopoldne vršila dolga seja radikalnega kluba. Po skoraj enoletni odsotnosti se je stari g. Pašić ta dan zopet pojavil v skupščini. Sam je predsedoval seji ter v svojem govoru kritiziral delovanje radikalno-radićevske vlade in se odločno — kakor na to tudi bivši predsednik Uzunović — izjavil proti vsakemu nadaljnjemu sodelovanju in z razumljivimi skoraj izizvalnimi manifestacijami pa je radikalni klub izjavil polno zaupanje svojem starem voditelju in ga kot edinega pooblastil, da v nastali krizi zastopa interese radikalne stranke.

S takimi sklepi je radikalni klub hotel prejudicirati razvoju in reševanju krize predvsem glede odstranitve radićevcev, še bolj pa glede osebe, ki naj bi dobila mandat za sestavo nove vlade.

RAZVOJ KRIZE.

Manifestacije radikalnih poslancev niso rodile željenih uspehov. Predsednik narodne skupščine g. Marko Trifković, ki je bil po sprejetju ostavke kabineta g. Uzunovića po parlamentarnih principih pozvan v dvor, da krono obvesti o razmerju in razpoloženju parlamentarnih klubov, je sicer predlagal kroni in kot najbolj kvalificirano osebo za sestavo nove vlade označil g. Nikola Pašića. Ta njegov predlog pa ni bil sprejet kakor tudi ne predlog, da naj se konsultirajo voditelji parlamentarnih klubov. Slednje je sicer vsem razumljivo, ker so itak nedavno bili v dvoru skoraj vsi glavni voditelji. Zakaj pa krona ni sprejela prvega predloga, o tem krožijo razne verzije, ki pa so najbrže brez podlage.

Naglasilo pa se je takoj in o tem tudi obvestilo javnost, da se ne želijo volitve, marveč, da se smatra, da je v sedanjem v vsakem oziru težkem in zapletenem položaju nujno potrebno, da se sestavi parlamentarna vlada, ki bo zmožna v parlamentu izvesti vse ono, za kar se misli, da bi moglo olajšati in izboljšati težavne razmere.

MANDAT G. UZUNOVIĆA.

Ne da bi se izvršilo priporočeno konzultiranje šefov parlamentarnih skupin, je bil g. Uzunović pozvan v dvor in krona mu je poverila mandat za sestavo nove vlade. Po lastni izjavi se mandat, ki ga dosedaj, ko to pišemo, g. Uzunović še ni vrnil niti izvršil, glasi: Parlamentarna vlada ekspeditivnega in harmoničnega delovanja, zgrajena na lojalnosti in obojestranski iskrenosti. Nekateri krogi so z ozirom na zunanje politično obeležje ostavke dosedanjega kabineta trdili, da bi nova vlada imela v zunanji politiki nasledovati nov pravec: Čim tesnejše in iskrenješe sodelovanje držav male antante v prijateljstvu s Francijo. Sam mandat pa izključuje radićevce. G. Uzunović je takoj o tem obvestil g. Pašića, naker je povabil voditelja demokratske zajednice g. Ljubo Davidovića ter mu ponudil sodelovanje.

POGOJI G. UZUNOVIĆA — STALIŠČE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE.

G. Uzunović je povabil Demokratsko zajednico na sodelovanje. Stavil ji je na razpolago pet portfeljev, to je dosedanje radićevske (poljedelstvo, trgovino, agrarno reformo in pošte) k temu še portfelj zunanje politike. Dal je tudi razumeti, da bi bile možne manjše osebne spremembe glede nekaterih velikih županov, vendar bi režim ostal v glavnem nespremenjen.

Z izjemo g. Ljubo Davidovića ter nekaterih drugih voditeljev demokratske stranke in njegovih osebnih prijateljev so to ponudbo skoraj vsi člani zajednice z veseljem sprejeli. Posebno so naglašali prednosti, ki bi jih od tega imela strankina organizacija in tisk z ozirom na zunanji portfelj. Muslimanski poslanci so bili najbolj za vstop, zahtevali pa so, da dobi trgovino njihov voditelj dr. Spaho.

Ravno glede tega pa so dali radikalni razumeti, da ne bi radi gledali v vladi kot reprezentanta demokratske zajednice tudi kakega muslimana. Zajednico da naj reprezentirajo v vladi srbski člani, muslimani pa naj glasujejo. Tudi so dali razumeti, da pri razdelitvi interesnih sfer ne mislijo dajati prav nobenih koncesij v Srbiji, Bosni in Vojvodini in da prepuščajo demokratom le ostale prečanske kraje »v strankarsko eksploatacijo«.

Ni čuda, če se je razpoloženje kmalu ohladilo tako pri muslimanih kakor pri srbskih poslancih. Le nekateri ambiciozni in ministrovanja željni mlajši poslanci pod vodstvom »demokrata« dr. Miovića, zeta znanega radikalnega prvaka Karajovanovića, še vedno zagovarjajo nujnost in potrebo vstopa za vsako ceno.

ZOPET VELIKOSRBSKA VLADA?

Z ozirom na precej težko stanje demokratskih organizacij ne bi bilo izključeno, da se večina zajednice vseeno odloči za vstop. Tako bi lahko prišli zopet do abnormalnosti, da dobimo v državi Srbov, Hrvatov in Slovencev vlado brez Slovencev in brez Hrvatov, vlado, ki po svoji osebni sestavi ne bi mogla

dati nobenih garancij za ravnopravnost vseh državljanov. Vrnili bi se v stanje, ki je vladalo v naši nesrečni državi pred prihodom Hrvatov v Belgrad. Tako stanje nam je veliko škodovalo na ugledu doma in v tujini.

Kdo bi imel od tega koristiti? Država ne in izmučeno ljudstvo tudi ne. Zato upravičeno smatrajo tudi trezni srbski politični krogi, da do tega ne sme priti in ne bo prišlo.

Javno v sami motivaciji vlade se naš zunanji politični položaj označuje kot težak. Ugled naše države je radi znanih neuspehov znatno oškodovan, oškodovani so naši državni interesi. Obroč izolacije, ki nam ga kuje »prijatelj« Italija, se nateza. Ali naj nas v takem položaju reši velikosrbska vlada? — Finančno in gospodarsko stanje. O njem ni treba govoriti. Dovolj govori obup, ki se loteva širokih plasti ljudstva. Mar naj bo temu najboljši lek — velikosrbska vlada? Te in enake vlade so svojo sposobnost dosedaj dovolj pokazale. Kdor njihovih uspehov ne pozna, naj se informira v anketnem odboru.

Priča dovolj pa tudi samo današnje stanje. Ono je tako, da imperativno zahteva od vseh, da na čelo državne uprave v poslednjem času pridejo ljudje, ki bodo državi in ljudstvu dali:

Miru in kruha!

V. Sch.

Novi kurz fašistovske notranje politike.

Rim, 6. decembra.

Na današnji seji je ministrski svet že praktično uveljavil idejo prevladujoče struje v fašistovski stranki ali točneje povedano, željo ministrskega predsednika, ki boljše odgovarja njegovi taktiki, da se namreč mora fašistovska stranka pokoriti fašistovski državi. Prefekti, ki je čas šel mimo njih, se odstavljajo, na njihova mesta pridejo čisti fašisti. Ko je fašizem prišel na vlado, ni imel lastnih izvežbanih uradnikov; moral je pustiti na prefektskih mestih stare uradnike, ki so služili pod prejšnjimi režimi. To so bili možje reds in discipline, ki so se držali zakonov. Vedno trene med njimi in pokrajinskimi tajniki fašistovske stranke, ki je dovedlo vseh do pravih konfliktov, je bilo umevno. Mladji voditelji fašistovske stranke, ki bi sami radi zleteli na visoko, so videli, da prefekti starega kova ovirajo njihov polet, pa so rekli: Proč s senilnostjo! Na politična mesta državne uprave je treba zanesiti novega duha, duha, ki veje v stranki, s starimi prefekti je treba pomesti! In če je kateri prefekt hotel preprečiti pože in krvave demonstracije fašistov, so leti zopet zagnali krik: »Proč z libe-ralci, proč z popolarci«.

Spor med prefekti in pokrajinskimi tajniki stranke je dosegel višek, ko je Farinacci prevzel glavno tajništvo fašistovske stranke, medtem ko je vodil posle notranjega ministristva njegov nasprotnik Federzoni. Takrat so v pokrajinah komandirali fašistovski tajniki, prefekti so bili popolnoma brez moči in so se morali tem pokoriti. Med Farinaccijem in Federzonijem je prišlo do odkritega konflikta. Kot notranji minister ni hotel Federzoni popustiti od svojega stališča, da morajo v pokrajinah vladati prefekti in nihče drugi. Konflikt med Farinaccijem in Federzonijem, med Farinaccijevo in Federzonijevo strujo, se je tako poostiril, da so inozemski listi že pisali, da pride do razkola v fašistovski stranki. Mi smo takrat rekli, da se fašizmu ni bati razkola, dokler drži za uzo obe stranki Mussolini, ki je znal igrati sedaj eno, sedaj drugo strujo.

Federzoniju se je kmalu ponudila lepa prilika. Farinacci je pričel v svojem listu javno napadi Toeplitza in njegovo Banca commerciale italiana; glavo pa si je razbil ob vatikanskem zidu, ko je začel kampanjo proti državnemu tajniku Gasparriju. Mussolini je moral Farinaccija odsloviti z obljubo, da ga zopet pokliče, kakor hitro ga bo rabil; Farinacci se je udal in odšel v Cremono, na njegovo mesto pa je prišel manj bojeviti Augusto Turati. Ostal je Federzoni in moč prefektov se je sama ob sebi dvignila.

Toda kmalu je nastopil čas, ko je Mussolini potreboval energične in neumljene Farinaccijeve roke; prišel je čas atentatov na Mussolinija. A Turati je znal s svojimi govori razburkati maso, ki je tudi udarila po opoziciji, in se je tako rešil.

Toda tudi Federzonija ni bila usoda dolgo mila. V Franciji je završalo radi afere Ricciottija Garibaldi, ki ga je Federzoni uporabljal kot špijona in izizvalni atentatov na Mussolinija. Mussolini je končno rad žrtvoval Federzonija. Odslovi- tev Federzonija se je splošno tolmačila kot napoved hujših dni. Tudi v Vatikanu je vzbudil odhod Federzonija, ki je bil znan kot mož reda, precejšnje vznemirjenje in to še posebno, ker se je pričel širiti glas, da pride v Rim zopet Farinacci. No Mussolini je lepo pustil Farinaccija v Cremoni, na drugi strani pa je sam prevzel mesto notranjega ministra. Konflikt med stranko in državo je bil s tem rešen in sicer na isti način kakor konflikt med armado in milico. Takrat je Mussolini, ki je bil že vojni minister, prevzel iz rok gen. Gon- zaga še poveljstvo milice; sedaj pa je Mussolini zasedel še mesto notranjega ministra.

Mussolini je nedavno sklical vse prefekte v Rim. Fašisti so takrat rekli, da so prefekti pri izpitu. Komaj so se prefekti vrnili domov, jih je dohitel dekret o novih premetitvah. V 45 pokrajinah so bili izmenjeni prefekti, 8 novih fašistov je stopilo na prefektsko mesto, ustanovljenih je bilo 17 novih pokrajin — med temi gorška in prefektura v Bolcanu — in vse podprefektore so odpravljene. Italija je sedaj razdeljena v 92 pokra-

jin. Po odpravi podprefektur je centralizem izveden do skrajnosti. Odstranjena je možnost najmanjšega nesporazumljenja med prefektom in podprefektom; prevelike province se zmanjšajo, da se prefektu delo olajša in da lažje obvlada provinco, da hitro odmeva v zadnji vasi, ko Rim udari. Mussolini sedaj lahko v vsakem trenutku potegne za eno teh 92 vrvic, v vsakem trenutku lahko pokliče na odgovor pokrajinskega tajnika stranke kot vrhovni glavar stranke. Mussolini je neomejen gospodar dežele.

Od definicije »fašizem je metoda«, smo prišli do druge: »Fašizem je država«. Stranka in država sta danes v Italiji istovetna, stranka se je popolnoma polastila države, a tudi država vlada stranke. Spoj stranke z državo pa je le navidezen, organizacija stranke je ostala popolnoma ločena od države. Mussolini ve, da lahko nastopi dan, ko bo rabil stranko. Stranka predstavlja dinamično silo, lahko pride dan, ko bo morala stranka udariti, ko bo moral fašizem zopet stopiti na ulice, ko bo treba pognati v boj »neodgovorne elemente«, da pride do izraza »narodova volja«. Zato je boljše, da ostane organizacija stranke nedotaknjena. Tako je Mussolini našel zopet srednjo pot med onimi, ki so zahtevali, da mora stranka vladata in onimi, ki so hoteli, da se stranka sploh odpravi in narod organizira v veliki fašistovski državi.

H koncu naj s pisanjem nekega fašistovskega lista razložimo še Mussolinijeve besede glede demonstracij proti katoliškim organizacijam. Mussolini je rekel: »Nič manjše obsodbe ne zasluži sporadična nasilstva proti poslopjem, namenjenim katoliškemu kultu, in proti duhovnikom katoliške cerkve, ki ji je fašizem izkazoval in ji izkazuje vedno največje spoštovanje. Predvsem naj poudarimo, da je Mussolini govoril o »poslopjih, namenjenih katoliškemu kultu«, torej ne o katoliških organizacijah sploh in o katoliških družtvih. Zdi se, da si je hotel Mussolini pridržati prosto roko glede Azione Cattolica, da je lahko začne takoj preganjati kadar se mu bo zdelo. Zato je Mussolini ločil v svojem govoru strogo cerkev od katoliških organizacij. Da se Mussolini približuje cerkvi le iz taktičnih ozirov, nam pove prav lep članek v omenjenem fašistovskem listu. Članek ima naslov »Mussolini ne ljubi pravilac«. Članek pravi med drugim, da so vsem velikim državnikom tvorile podlago za njihovo akcijo potrebe momenta. Poglejmo samo Cavourja, Cavour je šel skozi vse stranke: republikance z Mazzinijem, kadar je imel potrebo, da glas tega apostola združi vse junake Italije; občudovatelj Garibalija, kadar se je trudil, da združi južno Italijo z ostalo; protiklerikalec, kadar je bilo treba nastopiti proti vmešavanju cerkve v državne zadeve, katoličan, kadar mu je šlo prav, da ustavi protiverska gibanja.«

Hrvatska ljudska stranka.

Split, 9. decembra. (Izv.) Predsednik HPS Stjepan Barić se že nekaj dni mudi v Dalmaciji. Dne 5. t. m. je imel veliko skupščino v Sinju; v ponedeljek, dne 6. t. m., pa se je istotam vršil zbor zaupnikov HPS za Dalmacijo. — V nedeljo, dne 12. decembra, ob devetih se vrši v Mostarju seja vodstva in zaupnikov HPS za Dalmacijo. Na dnevnem redu je razprava o oblastnih volitvah.

Zagreb, 9. decembra. (Izv.) Tajništvo HPS sporočajo iz Jamnice (Podravje), da se je vršil tamkaj dne 5. decembra zaupni sestanek HPS, na katerem se je osnovala organizacija HPS. Sestanek so sklicali kmetje sami, ki so tudi izvršili vsa pripravljala dela za ustanovitev krajevnih organizacij HPS. Na tem sestanku se je vpisalo takoj 80 članov v HPS. Ravno tu v Podravju bo ljudstvo najprej in najbolj odločno obračunalo z Radičem.

Krasić, 9. decembra. (Izv.) Včeraj se je vršilo tukaj volivno zborovanje HPS, na katerem je govoril g. Kratina, delegat centra HPS v Zagrebu. Na tem zborovanju so pristali določili tudi kandidate za oblastne vo-

litve. Isti dan se je ustanovila v sosedni vasi Pribiću nova organizacija HPS. V stranko je takoj vstopilo 40 pristašev.

Ponovna operacija kralja Ferdinanda.

Obsežne vladne odredbe.

Bukarešt, 9. dec. Včeraj dopoldne je prof. Hartmann izvršil na kralju Ferdinandu ponovno, dopolnilno operacijo, ki je po uradnem poročilu popolnoma uspešna. Kralj ima črvenega raka. Operacija utegne njegovo življenje podaljšati, a na ozdravljenje ni misliti.

Ministrski predsednik Averescu, ki po odhodu vojnega ministra v inozemstvo opravlja tudi vojni resort, je izvedel dalekosežne odredbe, ki vzbujajo silno pozornost. Odpustil je veliko število aktivnih častnikov, še več pa premestil. Razen tega je odredil, da se čete znova zaprisežejo, in to na besedilo: »...ne samo Njegovemu Veličanstvu Kralju, marveč tudi njegovim zakonitim naslednikom odnosno zakonitemu nasledstvu«, s čimer je misljeno regentstvo.

Bukarešta, 9. decembra. (Izv.) Kraljevo zdravstveno stanje je v splošnem zadovoljivo; temperatura 36,4, pulz 64. Dr. Hartmann se vrne jutri v Pariz.

Poslanica predsednika Coolidgea.

Washington, 9. dec. V torek se je v kongresu prebrala letna poslanica predsednika Coolidgeja. Poslanica naglašja izvrsten gospodarski položaj prebivalstva, izmed katerega je prava beda skoraj popolnoma izginila. Potem izvaja poslanica, kako je ameriška zunanja politika dosledno in trajno usmerjena v zmislju miru. Še nedavno je zopet v Zenevi podala ponudbo za sklepanje pogodb v svrhu omejitve oboroževanja na morju; ta njena ponudba je še vedno v veljavi. Kljub temu je Amerika močna in prav zato je zmerna v svojih nastopih. Amerika se ne boji nikogar in pravtako se nihče ne boji Amerike ker ves svet pozna njene mirovne cilje. — Glede vrnitve zasežene tuje lastnine pravi poslanica, da je vrnitev moralna dolžnost; kongres naj še v tem zasedanju sklene zakon za pravilno ureditev tega vprašanja. — Glede Filipin izvaja poslanica, da se sicer samovlada domačinov trajno razvija, da pa zaenkrat Združene države še ne morejo odložiti odgovornosti za upravo na teh otokih. Končno se poslanica izreka za nadaljnjo ohranitev prohibicijske postave v celnem obsegu. Misel, da bi se znižala carina, poslanica odklanja.

Stabilizacija čsl. zunanje politike.

Praha, 9. dec. (Izv.) Na današnji seji zunanje političnega parlamentarnega odseka se je prečitelo dr. Benešovo poročilo o sedanjem zunanje političnem položaju češkoslovaške republike. To poročilo povdarja, da se je prijateljstvo do vseh sosednih držav stabiliziralo s sklenitvijo arbitražnih pogodb. Prijateljstvo med češkoslovaško republiko in avstrijsko republiko se je od zadnjega dr. Beneševega obiska na Dunaju utrdilo. Tudi prijateljsko razmerje do Nemčije se je z arbitražno pogodbo stabiliziralo. Isto velja za poljsko republiko ter Vatikan. Ravno ta stabilizacija zunanje politike daje češkoslovaški moč in prestiž. Posebno velike nade pa polaga končno dr. Beneš v tem svojem poročilu v francosko-nemško zblizanje. To dr. Benešovo poročilo je prebral minister dr. Girs. Nadalje se je razpravljalo na današnji seji tega odseka o pogodbi med Češkoslovaško in Avstrijo glede življenskega zavarovanja ter starih kronskih dolgov.

Politična nezrelost.

Šele, če se človek z vso dosledno in temeljito mislijo prestavi v položaj, v katerega bi Slovenci prišli, če bi bili vsaj do neke mere samostojni v vseh področjih državnega življenja, se odpre pogled v pomanjkljivost slovenske zrelosti za politično samostojnost. To ni materialno pomanjkanje, temveč pomanjkanje slovenske narodne samozvesti, sila duha in discipline. To pomanjkanje samozvesti in discipline se kaže zlasti v dejstvu, da slovenske politične stranke vedno pri drugih narodih iščejo opore za boj proti svojim slovenskim političnim nasprotnikom. Ni v njih tiste edino zdrave in ustvarjajoče, velike volje: zmagati s silo svoje ideje; saj to je ravno samozavest. Ni v njih tiste modrosti, ki je edino zmožna priporiti in ohraniti politično samostojnost nekega naroda; odkritega priznanja, da nobena stranka ne zastopa celega naroda in da se je treba znati prostovoljno podrediti v vseh vprašanjih, ki se tičejo usode cele narodne skupine. Katera so ta vprašanja, od situacije do situacije, ne bi bilo težko spoznati, ko bi bilo več dobre volje.

Kdo je kriv, da Slovenci ne moremo priti do skupne narodne fronte? Če gremo kar mimo Jugoslovenov, glavnih krivcev, ki pa že po svoji vodilni ideji — dokler vztrajajo pri njej — ne morejo pristati na nobeno skupno slovensko fronto, tedaj je mogoče govoriti predvsem o krivdi slovenskih malih strank. Ta krivda izvira iz omejenosti njihovega spoznanja. Čisto konkretno: slovenske male stranke se ne zavedajo psihološkega dejstva, da bi bile nevarnejše slovenski ljudski stranki, če bi se znale podrediti slovenski narodni ideji, to je: ne iskale proti SLS pomoči pri političnih skupinah drugih narodov in se ne vezale z njimi na način, po katerem so ponižane v kimovce, kakor pa so nevarne, ko s pomočjo političnih skupin drugih narodov skušajo razbiti SLS. Z drugo besedo se pravi to zopet le, da jim manjka slovenske narodne zavesti, vere v svoj narod in v osvajajočo silo močne, žive ideje. Silno se motijo male slovenske stranke, ko mislijo, da SLS drži po koncu predvsem klerikalizem in če mislijo, da smejo pod krinko borbe proti klerikalizmu grešiti nad slovenskimi narodnimi interesi.

Ako iz teh perspektiv pogledamo na boj za slovensko avtonomijo, moramo reči le, da smo se daleč od cilja, še več: glavna borba je še pred nami. Moje osebno prepričanje je, da se bo ta borba stopnjevala do v slovenski zgodovini še nepoznatih ostroš. Žal, da je beseda zlasti pri Slovencih tako malo prepričujoča in da vsak narod šele po težkih izkušnjah prihaja do resničnemu stanju reči odgovarjajočega spoznanja. L. U.

Beleške

△ Duhovnike si je g. Radić tudi na svojih nedeljskih shodih v Podravni spet privoščil, pa svoji navadi. Po duhovnikih mora kako udrihati, če ne ni zdrav. Tako je zdaj povedal, da ne mara »republike popov«, pa tudi ne delavske in komunistične republike, ampak »seljaško državo«. — To je rekel tisti Radić, ki se je pet let toliko navduševal za republiko in ruske kmetoslovaške sovje. Kar pa se tiče »popovske« republike, je gosp. Radić v očitnem nasprotju z g. Pučljem, ki se hujuje na ljubljanskega knezoškofa, ker le-ta ne dovoli duhovnikom kandidirati na Radičevi listi na Kranjskem, da ne bi se le-ta pretvorila v popovsko republiko.

△ Grozno. »Jutro« je slišalo, da se baje vršijo med klerikalci, radikali in nemškimi nacionalci v Mariboru pogajanja za koalicio, oziroma da je pakt že sklenjen, in piše: »Avtentična potrdila te s stališča nacionalnega obmejega Maribora naravnost gorostasne govoreče še nismo mogli dobiti. Tak pakt bi bil edino v korist Nemcev in ne moremo verjeti, da bi se vodstvo SLS spustilo v tako sramotno narodno kupčijo. Če bi taka namera res obstojala, jo bo ogorčenje vse narodne javnosti, ki ga mora vzbuditi že sama

govorica o možnosti takega pakta, kakor upamo, zatrla že v početkih. Klerikalci si bodo pač predmisli izvesti čin pravcatega narodnega izdajstva, ki bi moglo imeti za narodni Maribor nedogledne posledice.« — Res grozno! »Jutro« se pri tem pač živo spominja tistega pakta, ki so ga nekdanj sklenili v kranjskem deželnem zboru liberalci z Nemci. Sicer pa svetujemo mariborskim Nemcem, naj ponudijo SDS-i pakt. Sprejeti bodo z odprtimi rokami in potem ne bo pravcatega narodnega izdajstva, ampak pravcato državotvorno delo.

△ Za »tiskarniški« praznik je »Jutro« proglasilo Marijin praznik 8. decembra. No, samo da je »Jutro« moglo odpraviti cerkveni praznik, pa je srečno. Mali Moric je res otročji.

KOMUNISTIČNE ARETACIJE V BUDIMPEŠTU.

Budimpešta, 9. decembra. (Izv.) Danes je aretirala policija tri delavce, ki so bili osumljeni, da vrše propagando za III. internacionalo.

PLAZOVI ZASULI 7 OSEB.

Madrid, 9. dec. (Izvirno.) V asturski vasi Oviedo je velikansko plazovje podslu 7 oseb, ki so prišle ob življenje. Med temi se nahajajo 3 otroci. Tri osebe so težje ranjene.

K UMORU V VENTIMIGLI.

Rim, 9. dec. (Izv.) Iz Ventimiglie se poroča k umoru Gavarine, uslužbenca pri italijanskem konzulatu v Nici, da so bil umorjeni tudi trije karabinerji, ki so imeli nalog, da izsledijo morilce Gavarine. Baje gre pri tem umoru za neko tolpo morilcev in zločincev, ki so pred par meseci umorili v Milanu dva policaja.

Čebeloreji v Prekmurju grozi pogin.

Iz Prekmurja nam poročajo: V Prekmurju je čebeloreja zelo dobro razvita, samo v okraju Dolnje Lendave se nahaja nad 2300 panjev čebel. Ker je v ugodnih letih paša poveljna, osobito na akaciji in ajdi, daje čebelarstvo tukajšnjim kmetovalcem lepe dohodke. Letošnje leto pa je, kakor povsod, tudi v Prekmurju eno naj-labših radi prehrane čebel. Iz tega sledi, da bi bila nujna državna pomoč s trošarine prostim sladkorjem na mestu, če hočemo obvarovati to panogo narodnega gospodarstva. Prekmurški čebelarji so bili v neugodnih letih navajeni na pomoč od strani države s cenejšim sladkorjem. Tudi letos so tukajšnji kmetovalci zaprosili pomoči, pa žal brez uspeha. Kakor nam je znano, je finančno ministstvo vse tozadevne prošje okrajnih glavarjev odnosno velikih županov in ministrstva za kmetijstvo zavrnilo. Ali res ne najde finančni minister umevanja za tako važno panogo kmetijstva, ki daje državi tako velikih dohodkov? Gotovo odtehta donos čebeloreje trošarino onega sladkorja, ki bi ga po tovarniški ceni dobili kmetovalci. Razumljivo je, da bo na ta način radi previsokih cen sladkorja pomrlo na tisoče panjev čebel samo v Sloveniji. Dnevno prihajajo poročila od vseh prekmurških občin, kako ginejo čebele vsled gladu. Samo v eni župniji doljnelendavskega okraja je pomrlo dosedaj radi slabe prehrane do 300 panjev čebel. Kaj še prinese zima, je razumljivo, zato prosimo, naj se vsi poslanci brez razlike strank zavzamejo za nas in poučijo finančnega ministra, kako veliko škodo bo trpela država, ako ne dovoli trošarine prostega sladkorja.

Akademski Orel priredi v nedeljo ob 5. uri pop. v Ljudskem domu akademijo.

Pismo s francoske rivijere.

Vojaške priprave.

Menton, 6. dec. 1926.

Vesti, katere prinašajo listi glede napestosti med Italijo in Francijo, se popolnoma strinjajo z manevriranjem vojaških sil na obeh straneh. Francija je zavarovala tukajšnje meje s tremi polki vojaštva, artiljerijo in s tehničnimi četami. Italija pa je postavila za odgovor eno celo divizijo. Vojne ladje stoje na italijanski strani pri Savoni, francoske pa v bližini Nice. Na obzorju vidim, kako se sprehajajo rušilci in druge bojne ladje po morju. Položaj je zelo resen in napet. Upa se pa, da so vse te priprave od strani Italije le manever proti sijajni sezoni na francoski strani.

Tu je vse polno gostov iz Nemčije, Anglije in Amerike. Privlačijo jih prvič igralnice, katere so v vseh mestih, dasiravno ne v tako velikem stilu kot v Montecarlju; drugi: na francoski rivijeri prevladuje svažnost na ulici kot v hiši, s čimer se italijanska letovišča ne morejo ponašati. Po zimi so popolnoma prazna. To je še zmerom reakcija na repenčenje Mussolinija proti Nemcem, ki so mu njegove govore hudo zamerili. Sedaj pa hoče uničiti tu sezono, da bi morda s tem pridobil zimske goste v centralni Italiji.

V splošnem so Francozi zelo resno razpoloženi. Ni dolgo, kar je minula vojska v

Maroku, sedaj pa delajo Lahi težave. Cene so od lanskega leta poskočile za 100 odstotkov pri oddaji stanovanj oziroma penziona, kar je posledica splošne druginje, v prvi druginje živeža.

Dne 5. t. m. je bil najzanimivejši dan do zdaj v Kazino-igralnici v Montecarlju. Ljudi se je trlo okoli roletov. Celo na stolah so stali okoli, da vidijo na mize. Zgodil se je redek slučaj: Razbili so trikrat bouho v maximum 12.000 fr., kar se zlepa ne dogodi. Banka je imela v par urah nekoliko stotisoč frankov izgube. A. Č.

J. Lindić:

Kratek pregled protialkoholnega gibanja v Sloveniji.

(K slikam v prihodnjem »Ilustr. Slovincu«.)

O potrebi protialkoholne akcije pri nas pameten človek ne more več dvomiti. Kdor živi z odprtimi očmi, mora priznati, da je pijančevanje najhujša nesreča našega naroda. Zato to gibanje pri nas ni novo.

Ze Valvazor omenja bratovščino sv. Krištofa proti pijančevanju in preklinjanju, ki je bila posebno razširjena na Koroškem. L. 1854 je izdal dr. Franc V. Lipič majhno knjižico o škodljivosti alkoholnih pijač. V »Novicah«, »Danici« in v publikacijah Mohorjeve družbe je mnogo prav dobrih člankov protialkoholne

vsebine. Škof A. M. Slomšek je l. 1841 izdal knjižico »Čujte, čujte, kaj žganje dela!«, proti pijančevanju, žganjepitju, je napisal dva pastirska lista. Ljubljanski škof Missia je ustanovil družbo treznosti l. 1887., za katero se je zelo zavzel in dal duhovščini natančna navodila za podrobno delo. Na VIII. mednarodnem protialkoholnem kongresu na Dunaju, ki se je vršil l. 1901 od 9. do 14. aprila, so bili častno zastopani tudi Slovenci (dr. Krek, Sajovic, Kosec, dr. Majaron itd.); kot zastopnik deželne odbora Kranjske je podal zelo pregledno poročilo o alkoholizmu dr. Ivan Robida.

Zelja pomagati ljudstvu do boljših časov je zbrala septembra 1902 v Katoliškem domu v Ljubljani nad 50 abstinentov. Sestanek oz. shod je vodil v imenu Krščanske socialne zveze g. Janez Kalan, s čigar imenom je od tega časa dalje do zadnjih let neločljivo združen treznostni pokret v Sloveniji.

Drugi slovenski protialkoholni kongres se je vršil dne 26. oktobra 1903 v dvorani knezoškofijskega dvorca. Navzočih je bilo mnogo odličnih oseb, med njimi tudi sedanji g. knezoškof, ki je izdal poseben pastirski list za omejitve pijančevanja.

L. 1905 je začela izhajati »Piščalka«, ki je pisala vsem: abstinentom, pivcem in pijancem, prijateljem in sovražnikom. Prvo številko je izdal vseučiliščnik Lenard, nadaljeval pa župnik Fr. Avsec. Radi finančnih ovir je moral s 17. številko prenehati.

Dne 19. novembra 1905 se je ustanovilo društvo »Abstinent« (sklicatelji: A. Kalan,

dr. Krek, M. Moškerc, L. Smolnikar), ki je dal časa zelo živahno delovalo. V maju l. 1906 je pričela izhajati »Zlata Dobac«, ki je izhajala do l. 1919. Društvo »Abstinent« se je l. 1912 preobnavalo v »Sveto vojsko«; sledila je v kratkem ustanovitev protialkoholne zveze, ki je razširila delovanje tudi na jug. Tretji slovenski protialkoholni kongres, ki sta ga priredila »Sveta vojska« in »Društvo zdravnikov na Kranjskem« dne 29. decembra 1912, je zbral že velike množice, tabor na Brezjah dne 19. in 20. julija 1914 čez 2.000 abstinentov. V tem času je izšlo več protialkoholnih brošur, n. pr. »Konec pravdi o alkoholu«, »Sveta vojska« itd., Mali protialkoholni katekizem, ki ga je sestavil g. župnik Mrkun in izdala »Sveta vojska« na Homecu v 25.000 izvodih.

Prišla je vojna, ki je, kakor drugo kulturno delo, tudi treznostni pokret skoro uničila. Agilni tajnik »Svete vojske« g. L. Puhar je bil poklican k vojakom; v vojnih letih ideja sicer ni zaspala, pač pa je spričo drugih pretresljivih dogodkov stopila bolj v ozadje.

Isto se je zgodilo s samostojnimi organizacijami »Svete vojske« v Mariboru (ravnatelj g. Schreiner, profesor Kovačič, ravnateljica A. Stupca itd.), ki je bila svoječasno zelo agilna; dalje v Gorici, Trstu in Zagrebu.

Po vojni se je delo polagoma zopet pričelo. Pokrajinski namestnik Ivan Hribar je dal izdelati načrt zakona proti pijančevanju in ga predložil centralni vladi v Beogradu, ki ga pa parlamentu ni predložila.

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev **LUDOVIK BARAGA** Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6/1
Telefon št. 950

SOSTANOVALCA
sprejem. - Naslov pove
uprava lista pod št. 8450.

Na hrano in stanov.
se sprejme več gospodov.
Naslov v upravi št. 8476.

**OGLASNI
AKVIZITER**
ki je bil že zaposlen z
nabiranjem oglasov, se
sprejme. Vprašati je pri
»Aloma Company«, Can-
karjevo nabrežje štev. 1.

SLUŽKINJO, večšo
kuhanja, nekoliko šivanja
sprejme manjša obojtelj
na Gorenjskem takoj ali
januarja. Plača dogovorno.
Ponudbe na upravo
lista pod: »Stalna« 8491.

SIVALNI STROJ
star, Singer, napredaj za
750 Din. - T. HAFNER,
Dravljice št. 116. 8477

Izrezljane JASLICE
prodam. - Naslov pove
uprava lista pod št. 8474.

Išče se stanovanje
s 4 sobami in vsemi pri-
tiklinami (električ. raz-
svetljava, kopalna soba
itd.), za takoj v sredini
mesta. Ponudbe blago-
volite poslati na upravo
lista pod »G. H. 8431.

BOKS-ČEVLJE
(moške), par 190.— Din,
imam v zalogi. **JANKO**
KOS, čevljar, Ljubljana,
Tržaška cesta (»Stan in
Dom«). — Pri odjemu od
6 parov 5% popusta.

OREHE
ima na zalogi **FRAN**
POGAČNIK, Ljubljana
Dunajska cesta 36.

Koruzni zдроб
(šrot), vedno sveže mlet,
dobite pri **FRAN PO-**
GAČNIK, Ljubljana, Du-
najska cesta štev. 36.

Snežne čevlje
in galoše

popravlja
AVGUST ŠKOF, Borštni-
kov trg, poleg Rimske c.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica štev. 3

BUKOVA DRVA
ponudite z navedbo
cene družbi »ILIRIJA«,
Ljubljana — Kralja Petra
trg št. 8. 8447

Lokali
za engros manufakt.
trgovino, opremljeni z
inventarjem in dvi-
galom, ter
pisarn. prostori
se oddajo takoj v
najem. - Vpraša se
pri **OBLAČILNICI** —
Miklošičeva cesta.

OGLEJTE SI
filcaste in baržunaste klo-
buke od 80 Din naprej
samo v modnem salonu
STUCHLY-MAŠKE.

ZIMSKA JABOLKA
od 30 kg naprej, franko
Loče, brutto za netto,
kg 2.50 Din, razpošilja
D. RIBIZEL, Sv. Jernej,
pošta Loče. 8434

Poravnajte naročnino!

Najfinišče
čajno maslo, maslo za kuho,
gomeči in švicarski emendolski SIR,
Trapistovski sir vseh vrst,
Mleko, pasterezirano sladko,
Jogurt z avilino kislino
nudi za Božične praznike v vsaki količini
in najceneje

Združene mlekarne d. d. v Ljubljani

Cenjenim čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Pri „AMERIKANCU“
Ljubljana, Stari trg 10
Kupite najceneje klobuke, žepice,
perilo itd. Modno blago.

Prodajalna K. T. D.
(H. Ničman)
Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

FRANC FUJAN
krovstvo in zaloga
stroših potrebščin
Ljubljana - Galjeva 9.

IVAN JAVORNIK
mesar
Ljubljana, Domobranska c. 7
Stojnica poleg Zmajkega mostu

Angeloslav Krastnik
manufakturna trgovina
Ljubljana, Karlovaška c. 8

„Jugometalija“ r. z. o. z.
Industrija plečevinastih izdelkov
Ljubljana
Kolodvorska ulica 18

TEOD. KORN
klesarsko in instalacijsko podjetje
Ljubljana
Poljanska cesta štev. 8

Ivan Križnar
krovaro
Ljubljana
Hrenova ulica štev. 9

Jakob Kavčič
parna pekarna
Ljubljana, Gradišče 5
Podruž.: Prešernova 14

Deželna lekarna
pri **Mar. Pomagalj**
Mr. ph. M. Leustek
Ljubljana, Resljeva cesta 1

Martinc, Černe & Komp.
dr. z o. z., pleskarska in
črkoslik. tvrdka, LJUB
LJANA, Igriska ul. 6

Blaž Jančar
pleskar
Ljubljana, Breg

JOSIP OLUP
trgovina manufakture in oblik
Ljubljana, Stari trg 2
(na vogalu)

K. Pečenko
trgovina vseh vrst uanja
in čevlarskih potrebščin
Ljubljana, Sv. Petra cesta 32

PRISTOU & BRICELJ
črkoslikarja, Ljubljana
Aleksandrova c. 1
Telef. 908 Ustan. 1901

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Krekov trg 7

Josip Satran
špecerijska trgovina
LJUBLJANA
Šolski drev. 4 (Simonič)

Pavel Stele
AUTOTAKSI
Ljubljana, Poljanska cesta 3
Telefon 942

LEOPOLD SEGA
čermenar
Ljubljana, Poljanska c. 49

Peter Žitnik
splošno kleparstvo
LJUBLJANA
Poljanska cesta 31

**Iščemo
kapital**

Din 2.500.000

za staro, dobro vpeljano tovarno.

**Eventuelno damo hi-
poteke na prvo mesto**

Tozadevne cenj. ponudbe pro-
simo pod **K. T. V. št. 8435** na
upravo lista

Nekoliko Dejstev!

Enotonski Fordov-transportni voz je
najcenejši: primerjajte cene!
Vzdrževanje našega enotonskega Ford-
transportnega voza zahteva najmanjše
stroške. Pogledajte si cene nadomestnih
delov!
Če naš enotonski Ford-transportni voz
ne bi bil to kar je, se gotovo ne bi bil
tako brezprimerno razširil povsod trgovskih
poslagalnic in za vse vrste transportov.
Enotonskih Fordovih transportnih voz je
na celotnem svetu v porabi mnogo več
kakor vseh drugih vrst skupaj.

Ford

Ford Motor Company

Obiščite še danes jednega izmed naših
brezštevilnih zastopnikov v državi.

Ford

ZASTOPSTVO za SLOVENIJO

AMERICAN MOTORS LTD.

Dunajska cesta 9

Telefon 477.

Telegrami „Amot“

**Prvovrstno delo,
Zmerne cene,
To je naše geslo!**

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

čitalnica in tiskarna
poslovnih knjig

v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6/II

PRESELITEV!

Trgovina s papirjem in pisarniškimi
potrebščinami

IV. BONAČ

se je preselila v svoje nove
prostore poleg stare trgovine

ter se priporoča cenjenemu občinstvu
za blagohotno nadaljno naklonjenost

Zagotavlja se najboljša postrežba in najnižje cene

»KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO« v Ljub-
ljani naznanja tužno vest, da je njen glavni odbornik

Bohuslav Skalicky

kmetijski svetnik, ravnatelj kmetijske šole na Grmu,
odlikovan z redom sv. Save IV. r.

danes v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji nepriča-
kovano preminul.

Pogreb se vrši iz Grma v soboto dne 11. decembra
ob 3 popoldne.

Slava spominu odličnega strokovnjaka!

BOŽIDAR SLIEPČEVIČ, uradnik Narodne banke, na-
znanja v svojem, kakor tudi v imenu svoje hčerke Nedice
in vseh ostalih sorodnikov pretresljivo vest, da je njegova
nad vse ljubljena soproga in predobra mamica, gospa

Melita Sliepčević roj. Bohinec

dne 8. t. m. ob pol 19. uri po kratki in mučni bolezni
mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blage pokojnice bode v petek, dne 10. de-
cembra t. l. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Študentovska
ulica št. 3 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 9. decembra 1926.

M. P. Z.

JOSIP URAN specialna trgovina
božičnih okrasov
LJUBLJANA, Mestni trg štev. 11.

Papir: svilen, taletni, zlat in srebrni, škrebeči in krep. Zlata in srebrna
penca. Žica za rože. Žica za obešanje okrasov. Brillantna vrhica, svečke,
drške za svečke, čudežne svečke. Pričiki za v kot, res krasni in poceni,
20 vzorcev in veličin. Obrazci (Krippenbilder), rojstva (štalice), lameta,
girlande od lamete, girlande papirnate, angelski laski (Feenhaar), Razgled-
nice, bloki in hrbljčki za koledarje, krinke in lampijoni. Listje za rože,
prašniki (Pötzeln), umetne cvetlice in venci za neveste. Velikanska izbira
vsakovrstnih steklenih božičnih okrasov v obliki ptičkov, zvončkov, mo-
žičkov, sadja, bunkic, špice, okrasni od lamete ter Pratika za leto 1927.
Zahtevajte cenik!